

2. Устинов А.В. Державний бюджет–2019: скільки грошей закладено на охорону здоров'я. *Український медичний часопис*.2018.№ 11 URL: <https://www.umj.com.ua/article/133135/derzhavnij-byudzheth-2019-skilki-groshej-zakladeno-na-ohoronu-zdorov-ya> (дата звернення: 01.11.2019).
3. Лободіна З. М. Планування видатків бюджетів на охорону здоров'я в умовах реформи міжбюджетних відносин: *Збірник тез Перших наукових читань пам'яті С.І. Юрія* (м. Тернопіль, 26 листопада 2015 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2015. С. 110 – 115.

Дембасюк Дмитро Сергійович

студент 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Гупаловська М.Б.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Сучасні реалії фінансової політики України демонструють, що одним із домінуючих факторів, який неоднозначно впливає на розвиток країни, формуючи тенденції до гальмування соціально-економічного прогресу, є зростання до загрозливих меж боргового навантаження. Сучасний економічний розвиток України характеризується стрімким збільшенням обсягів державного боргу, що є причиною зростання боргового навантаження в країні і, як наслідок, погіршення стану боргової безпеки, що негативно позначається як на самостійності держави та і на рівні життя населення. Без належного вирішення боргової безпеки є безперспективність покращення економічного зростання країни та демократизація життя суспільства.

Боргова безпека країни є досить складним та суперечливим явищем, оскільки існує багато підходів до визначення її сутності.

Зокрема під борговою безпекою розуміють такий рівень внутрішньої і зовнішньої заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування й ефективності використання внутрішніх і зовнішніх запозичень та оптимального співвідношення між ними, достатній для вирішення соціально-економічних потреб, що не загрожує втратою суверенітету і руйнуванням вітчизняної фінансової системи [1].

На рівень боргової безпеки здебільшого впливають такі чинники:

– ступінь інформаційного та нормативно-правового забезпечення боргової політики держави;

- стратегія боргової політики держави;
- обсяг державного боргу, його структура, динаміка, строки його погашення;
- рівень соціально-економічного розвитку держави;
- політична та економічна стабільність в країні;
- «борговий досвід» держави тощо[2].

Міжнародна практика на основі глобальної боргової кризи, узагальнивши вихідні детермінанти існуючої проблематики, розробила певні алгоритми управління борговим портфелем, зокрема експерти МВФ узагальнюють та виділяють такі моделі:

- модель бюджетного стимулювання, яка передбачає скоординовану бюджетну-монетарну політику стимулювання платоспроможного попиту та досягнення економічного зростання за рахунок збільшення бюджетних видатків;

- модель бюджетної консолідації полягає у досягненні зниження темпів нарощування обсягу державного боргу, завдяки пропорційному зменшенню видаткової частини бюджету та збільшенню податкового навантаження;

- модель «фінансового придушення» - передбачає досягнення допустимого рівня боргового навантаження завдяки створенню ситуації одночасної наявності доволі високої інфляції та порівняно низьких номінальних процентних ставок для комерційних кредитів і державних запозичень, які, у свою чергу, повинні позитивно вплинути на економічне зростання [3].

Таким чином, у сучасних умовах і стратегічне завдання боргової політики полягає у пошуку оптимального співвідношення між борговим та податковим фінансуванням бюджетних видатків. Для зниження боргової залежності України і ефективного використання кредитів доцільно забезпечити прозорість і цільове використання грошових ресурсів, отриманих від міжнародних фінансових організації та удосконалити процес обслуговування і повернення боргів.

Література:

1. Тома Ю. А. Оцінювання рівня боргової безпеки держави: практика та проблематика. *Збірник студентських наукових робіт*. 2014. Вип. 3. С.6-10.
2. Фатюха Н. Г., Журавльова Т. І. Аналіз боргової безпеки України. *Ефективна економіка*. 2017. № 10. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5816> (дата звернення: 01.11.2019).

3. Котіна Г., Степура М., Кондро П. Боргова безпека України: оцінка, ризики та перспективи. *Схід*. 2017. № 3 (149). С.10-15.

Дорожинська Діана Іванівна

студентка 1 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Шулюк Б.С.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

У практиці зарубіжних країн державний борг розглядають як дієвий важіль макроекономічного регулювання, інструмент проведення стабілізаційної політики, стимулювання або стримування темпів економічного зростання. Його головною метою є задоволення потреб уряду у фінансуванні, а також виконання його зобов'язань за платежами при мінімальних витратах у середньо- і довгостроковій перспективі за прийняттого рівня ризику. Більшість країн, які досягли успіху в питанні зниження боргового навантаження, використовують тактику активного управління державним боргом, яка передбачає неперервне пристосування його параметрів до кон'юнктури фінансового ринку. Реалізація цього завдання вимагає постійного моніторингу коливань процентних ставок та курсів валют, а також вибору різних сегментів ринку за результатами їхнього порівняння з визначеними бенчмарками (цільовими орієнтирами). У західній науковій літературі управління складом та структурою державних зобов'язань розглядають як одну із головних сфер менеджменту державного боргу, яка має назву «debt management».

Світовою практикою напрацьовано низку принципів і орієнтирів debt management. Політика управління державним боргом має скеровуватися на досягнення таких цілей: покривати потреби уряду в коштах для фінансування дефіциту за зовнішніми операціями; підтримувати доступ до міжнародних ринків товарів і послуг, а також до міжнародного ринку капіталів; мінімізувати вартість позик та витрат на обслуговування державного боргу; досягти збалансованої структури боргових зобов'язань; мінімізувати валютний ризик встановленням оптимальної валютної структури боргу; гармонізувати політику державних позик із загальною економічною політикою та сприяти досягненню монетарних і фінансових